

POLITICAL SPHERE

The history of ideas

№ 10/2008

Contents

Гісторыя ідэй

Tatiana Chuzhova. Problematics and agenda of the Soviet elite of the late 1980's — early 1990's (based on materials of *Belarusan Thought / Communist of Byelorussia*)

The article analyses the contents of the magazine *Belarusan Thought / Communist of Byelorussia* with the purpose of revealing the Byelorussian Soviet elite's self-comprehension of the late 1980's — early 1990's as an independent political subject, its vision of economic, social, political and other strategies of development of Belarus during the transition epoch of the Belarusian independence building.

Key words: Belarusan Thought, Communist of Byelorussia, Communist Party of Byelorussia, nation building, Perestroika, market relations, reforms, Soviet elite.

Alexei Lastovsky. Ideas and practices of skinheads' youth counterculture in Belarus

The article studies the basic ideas and practices of skinheads in Belarus as a local variant of international youth counterculture. The origin and development of skinheads' style are analysed; the stage of their neo-Nazi ideas' mastering is determined. The genesis of skinheads' gangs in Belarus is described; special attention is paid to mutual relations of youth counterculture with right radicalism. The basic ideas which determine skinheads' world outlooks and practices to support the specific collective identity, are studied.

Key words: skinheads, youth counterculture, style, collective identity, political radicalism.

Andreas Calivas. Tyranny of dictatorship: When Greek tyrants met Roman dictators

The article reveals peculiarities of interpreting the concepts of «tyranny» and «dictatorship» in antiquity. Basic attention is paid to the views of two Greek historians Dionysus and Apian who, for the first time, identified the concepts of tyranny and dictatorship, and founded the still actual tradition of these terms' usage.

Key words: Dionysus, Apian, tyranny, dictatorship, Athens, Rome, democracy, republicanism.

Alexander Filatov. The «borderland» idea as an identity policy

The article analyses attempts of some Belarusian intellectuals to rethink the Belarusian context in categories of a (post)colonial theory and a specific cultural and political «border zone». The genesis of the «borderland» idea in the Belarusian intellectual context, the influence of classical post-colonialism and a connection with an identity policy are examined.

Key words: borderland, post-colonial theory, post-colonial studies, political identity, history of ideas in Belarus.

Палітычная навука

Mark Aspinvol. Studying Britain

For the latest decades, British politics studies have become more professional and now represent a wide spectrum of intellectual interests and methodological approaches. Meanwhile, the idea of managing the discipline which was self-adjustable before, is extending. The article assumes an analysis of these processes. Nowadays, it is more and more difficult to speak about the British tradition of political science as distinct from American one. The opinion that the British academic public is «different» and that it is necessary to constrain the American influence, is often misleading. Besides, studying relations between Britain and the EU, it is high time to refuse the idea that the British history and tradition interpret in the best way the European integration's difficulties during the latest 50 years. Till now, scientists regarded too seriously politicians' words, and it constrained the development of various views on situations.

Key words: political science, politology, political science of Great Britain, methodology, political studies.

Archie Brown. Political science in the USSR

The article studies the political science development in the USSR in 1960's —1980's. In particular, it analyses the conditions of the political science development, problems and possibilities of institutionalization and becoming as an independent discipline, and the most important achievements, concepts and ideas of Soviet political science. It also shows relations of Soviet political science with the political elite and their mutual influence channels.

Key words: political science, politology, political science in the USSR, Soviet science.

Michel Sini. «The condition of science» in European studies: from politics to interdisciplinarity and vice versa?)

The article examines disciplinary (politologic) and interdisciplinary characteristics of the EU studies' field from Great Britain's point of view. These works, even though they were full of politologic / international approaches, have not been integrated properly into political science and still preserve a lot of their initial regionalism built on the British academic culture of empiricism. The article states that this problem's solution by strengthening the EU studies' connections with political science can become ineffective, it is more likely that an interdisciplinary or even post-disciplinary approach will be the right step forward.

Key words: EU studies, studies of EU, political science, regionalism, international relations, political science in Great Britain.

Палітычныя інстытуты

Andrei Yahorau. Mass political actions in Belarus: problems of their analysis

The article reviews the phenomenon of mass street activity in Belarus in 1996-2007; there is an analysis of factors influencing this activity's intensity and character. Based on empirical data, it asks questions about dependence of the political system's stability on mass political activity's character and level, a degree of some factors' influence on the level of activity, and the structure and compound of the protesting mass. Attention is paid to the description of phenomena of cyclic (seasonal) political activity and the concept of the masses' background activity.

Key words: political activity, the mass, mass political activity, political participation, protest actions in Belarus.

Eugeny Furseev. Possibilities of electronic participation during political decisions' acceptance

The article examines various aspects of electronic participation of citizens and the government in political processes. In particular, it analyses the basic concepts in the field of electoral participation, indices of electronic participation worldwide, electoral participation's connection with the state system's forms and processes of democratization.

Key words: electronic participation, electronic democracy, political civil participation, electronic governance, electronic government, index of electronic participation, informational-communicational technologies.

Ідэнтычнасць

Vladislav Ivanov. About the Belarusian influence on Viciebsk Old Believers

The article studies aspects of the Belarusian influence on Old Believers who live in Viciebsk Region. Previous researches devoted to Old Believers who have been living on the Belarusian territory for more than 300 years, present them in the channel of Russian culture and Russian studies, minimizing or ignoring Belarusian contacts and influences. Such approach does not take into account the evolution of culture, assimilation, adaptation and mutual cultural influences which lead to linguistic and other cultural borrowings and transformation of Old Believers' identity.

Key words: Old Believers in Belarus, cultural influence, cultural borrowings, identity.

ПАЛІТЫЧНАЯ СФЕРА

Гісторыя ідэй

№ 10/2008

Змест

Гісторыя ідэй

Таццяна Чыжова. Праблематыка і парадак дня савецкай эліты канца 1980-х — пачатку 1990-х гадоў (па матэрыялах «Беларускай думкі / Коммуниста Белоруссии»)

У артыкуле прааналізаваны змест часопіса «Беларуская думка» («Коммунист Белоруссии») з мэтай выявіць самаўсведамленне беларускай савецкай эліты канца 1980-х — пачатку 1990-х гадоў як самастойнага палітычнага суб'екта, яе бачанне эканамічнай, сацыяльнай, палітычнай і г. д. страгэгіі развіцця Беларусі ў пераходную эпоху станаўлення беларускай незалежнасці.

Ключавыя словы: «Беларуская думка», «Коммунист Белоруссии», КПБ, нацыянальнае будаўніцтва, перабудова, рынкавыя стасункі, рэформы, савецкая эліта.

Аляксей Ластойскі. Ідэі і практыкі моладзевай контркультуры скінхэдаў у Беларусі

У артыкуле разглядаюцца асноўныя ідэі і практыкі скінхэдаў у Беларусі як лакальнага варыянта міжнароднай моладзевай контркультуры. Аналізуецца паходжанне і станаўленне стылю скінхэдаў, вылучаецца этап засваення неананцысцкіх ідэй. Апісваецца генезіс групавак скінхэдаў у Беларусі, асаблівая ўвага аддаецца ўзаемаадносінам моладзевай контркультуры з правым радыкалізмам. Вылучаюцца асноўныя ідэі, што вызначаюць як светапоглядныя пазіцыі скінхэдаў, так і практыкі, з дапамогай якіх падтрымліваецца спецыфічная калектыўная ідэнтычнасць.

Ключавыя словы: скінхэды, моладзевая контркультура, стыль, калектыўная ідэнтычнасць, палітычны радыкалізм.

Андрэас Калінас. Тыранія дыктатуры: Калі грэцкія тыраны сустрэліся з рымскімі дыктатарамі.

У артыкуле раскрываюцца асаблівасці інтэрпрэтацыі канцэптаў «тыранія» і «дыктатура» ў Антычнасці. Асноўная ўвага аддаецца поглядам двух грэцкіх гісторыкаў Дыянісія і Апіяна, якія ўпершыню зрабілі тоеснымі паняцці тыраніі і дыктатуры і запачаткавалі актуальную дасюль традыцыю выкарыстання гэтых тэрмінаў.

Ключавыя словы: Дыянісій, Апіян, тыранія, дыктатура, Афіны, Рым, дэмакратыя, рэспубліканізм.

Аляксандр Філатаў. Ідэя «памежжа» як палітыка ідэнтычнасці

У артыкуле аналізуюцца спробы шэрагу беларускіх інтэлектуалаў пераасэнсаваць беларускі кантэкст у катэгорыях (пост)каланіяльнай тэорыі і спецыфічнага культурнага і палітычнага «памежжа». Разглядаецца генезіс ідэі «памежжа» ў беларускім інтэлектуальным кантэксте, уплыў класічнага посткаланіялізму і сувязь з палітыкай ідэнтычнасці.

Ключавыя словы: памежжа, посткаланіяльная тэорыя, посткаланіяльныя даследаванні, палітычная ідэнтычнасць, гісторыя ідэй у Беларусі.

Палітычная навука

Марк Аспінвол. Даследуючы Брытанію

За апошнія дзесяцігоддзі вывучэнне брытанскае палітыкі стала куды прафесійнейшым і становіць сабою шырокі спектр інтэлектуальных інтарэсаў і метадалагічных падыходаў. А заадно шырыцца ідэя кіравання дысцыплінаю, раней самарэгуляванаю. Гэты артыкул якраз і мае за мэту аналіз пазначаных працэсаў. Цяпер усё складаней гаварыць пра брытанскую традыцыю палітычнае навукі як адрозную ад амерыканскай. Думка, што брытанская акадэмічная супольнасць «іншая» і што трэба стрымліваць амерыканскі ўплыў, часта ўводзіць у зман. Апрача таго, пры даследаванні дачыненняў Брытаніі і ЕС час адмовіцца ад таго, быццам цяжасці еўраінтэграцыі апошніх 50 гадоў брытанская гісторыя

і традыцыя тлумачаць найлепш. Дасюль навукоўцы занадта сур'ёзна ставіліся да заяваў палітыкаў, а гэта стрымлівала развіццё разнастайных поглядаў на сітуацыі.

Ключавыя словы: палітычная навука, паліталогія, палітычная навука Вялікае Брытаніі, метадалогія, палітычныя даследаванні.

Арчы Браўн. Палітычная навука ў СССР

У артыкуле разглядаецца развіццё палітычнае навукі ў СССР у 1960—1980-я гады. У прыватнасці, аналізуюцца ўмовы развіцця палітычнае навукі, праблемы і магчымасці інстытуцыялізацыі і вылучэння ў асобную дысцыпліну, найбольш важныя дасягненні, канцэпты і ідэі савецкае паліталогіі. Асобна паказаны адносіны савецкай палітычнай навукі з палітычнай элітаю і каналы ўзаемаўплыву.

Ключавыя словы: палітычная навука, паліталогія, палітычная навука ў СССР, савецкая навука.

Мішэль Сіні. «Стан навукі» ў еўрапейскіх даследаваннях: ад палітыкі да міждысцыплінарнасці (і наадварот?)

У артыкуле разглядаюцца дысцыплінарныя (паліталагічныя) і міждысцыплінарныя характарыстыкі поля еўрапейскіх даследаванняў (EU studies) з пункту гледжання Вялікай Брытаніі. Гэтыя працы, хоць у іх і дамінавалі паліталагічныя / міжнародніцкія падыходы, не былі належным чынам інтэграваныя ў палітычную навуку і многае захавалі ад сваёй першапачатковай рэгіяналістыкі, пабудаванай на брытанскай акадэмічнай культуры эмпірызму. У матэрыяле сцвярджаецца, што развязанне названай праблемы праз узмацненне сувязяў еўрапейскіх даследаванняў з паліталогіяй можа стацца неэфектыўным, хутчэй, міждысцыплінарны ці нават постдысцыплінарны падыход будзе добрым крокам наперад.

Ключавыя словы: еўрапейскія даследаванні, вывучэнне ЕС, палітычная навука, рэгіяналістыка, міжнародныя адносіны, палітычная навука ў Вялікай Брытаніі.

Палітычныя інстытуцы

Андрэй Ягораў. Масавыя палітычныя акцыі ў Беларусі: праблемы аналізу

У артыкуле разглядаецца феномен масавай вулічнай актыўнасці ў Беларусі ў перыяд 1996—2007 гг., праводзіцца аналіз фактараў, якія ўплываюць на інтэнсіўнасць і характар гэтай актыўнасці. На падставе эмпірычных дадзеных ставяцца пытанні пра залежнасць стабільнасці палітычнай сістэмы ад характару і ўзроўню масавай палітычнай актыўнасці, ступені ўплыву асобных фактараў на ўзровень актыўнасці, структуру і склад пратэставай масы. Адаецца ўвага апісанню феноменаў цыклічнай (сезоннай) палітычнай актыўнасці і панятку фонавай актыўнасці мас.

Ключавыя словы: палітычная актыўнасць, маса, масавая палітычная актыўнасць, палітычны ўдзел, пратэставыя выступы ў Беларусі.

Яўген Фурсееў. Магчымасці электроннага ўдзелу ў працэсе прыняцця палітычных рашэнняў

У артыкуле разглядаюцца розныя аспекты электроннага ўдзелу грамадзянаў і ўрада ў палітычных працэсах. У прыватнасці, аналізуюцца асноўныя паняткі ў галіне электаральнага ўдзелу, індэкс электроннага ўдзелу ў розных краінах свету, сувязь электаральнага ўдзелу з формамі дзяржаўнага ўладкавання і працэсамі дэмакратызацыі.

Ключавыя словы: электронны ўдзел, электронная дэмакратыя, палітычны грамадзянскі ўдзел, электроннае кіраванне, электронны ўрад, індэкс электроннага ўдзелу, інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі.

Уладзіслаў Іваноў. Пра беларускі ўплыў на віцебскіх старавераў

У артыкуле разглядаюцца аспекты беларускага ўплыву на асяродкі старавераў на Віцебшчыне. Раней старавераў, што жывуць больш за 300 гадоў на беларускай тэрыторыі, разглядалі ў рэчшчы расейскай культуры і расейскіх даследаванняў пры мінімізацыі ці ігнараванні беларускіх кантактаў і ўплываў. Такі падыход не ўлічвае эвалюцыі культуры, асіміляцыі, адаптацыі, узаемнага культурнага ўплыву, што прыводзіць да моўных і іншых культурных запазычанняў, трансфармацыі ідэнтычнасці старавераў.

Ключавыя словы: стараверы на Беларусі, культурны ўплыў, культурныя запазычанні, ідэнтычнасць.

ПАЛІТЫЧНАЯ СФЕРА

Гісторыя ідэй

№ 10/2008

Содержание

Гісторыя ідэй

Татьяна Чижова. Проблематика и порядок дня советской элиты конца 1980-х — начала 1990-х годов (по материалам «Беларускай думкі / Коммуниста Белоруссии»)

В статье проанализировано содержание журнала «Беларуская думка» («Коммунист Белоруссии») с целью выявить самоосознание белорусской советской элиты конца 1980-х — начала 1990-х годов как самостоятельного политического субъекта, ее видение экономической, социальной, политической и т. д. стратегий развития Беларуси в переходную эпоху становления белорусской независимости.

Ключевые слова: «Беларуская думка», «Коммунист Белоруссии», КПБ, национальное строительство, перестройка, рыночные отношения, реформы, советская элита.

Алексей Ластовский. Идеи и практики молодежной контркультуры скинхедов в Беларуси

В статье рассматриваются основные идеи и практики скинхедов в Беларуси как локального варианта международной молодежной контркультуры. Анализируется происхождение и становление стиля скинхедов, выделяется этап усвоения неонацистских идей. Описывается генезис группировок скинхедов в Беларуси, особое внимание уделяется взаимоотношениям молодежной контркультуры с правым радикализмом. Выделяются основные идеи, определяющие как мировоззренческие позиции скинхедов, так и практики, с помощью которых поддерживается специфическая коллективная идентичность.

Ключевые слова: скинхеды, молодежная контркультура, стиль, коллективная идентичность, политический радикализм.

Андреас Каливас. Тирания диктатуры: Когда греческие тираны встретились с римскими диктаторами.

В статье раскрываются особенности интерпретации концептов «тирания» и «диктатура» в Античности. Основное внимание уделяется взглядам двух греческих историков Дионисия и Апиана, которые впервые отождествили понятия тирании и диктатуры и основали актуальную до сих пор традицию употребления этих терминов.

Ключевые слова: Дионисий, Апиан, тирания, диктатура, Афины, Рим, демократия, республиканизм.

Александр Филатов. Идея «пограничья» как политика идентичности

В статье анализируются попытки ряда белорусских интеллектуалов переосмыслить белорусский контекст в категориях (пост)колониальной теории и специфического культурного и политического «пограничья». Рассматривается генезис идеи «пограничья» в белорусском интеллектуальном контексте, влияние классического постколониализма и связь с политикой идентичности.

Ключевые слова: пограничье, постколониальная теория, постколониальные исследования, политическая идентичность, история идей в Беларуси.

Палітычная навука

Марк Аспинвол. Исследуя Британию

За последние десятилетия изучение британской политики стало более профессиональным и представляет собой широкий спектр интеллектуальных интересов и методологических подходов. А при этом расширяется идея управления дисциплиной, прежде саморегулируемой. Эта статья и предполагает анализ указанных процессов. В настоящее время все сложнее говорить о британской традиции политической науки как отличной от американской. Мнение, что британская академическая общественность «иная» и что необходимо сдерживать американское влияние часто вводит в заблуждение. Кроме того, при исследовании отношений Британии и ЕС пора уже отказаться от мысли, что трудности евроинтеграции последних 50 лет

британская история и традиция толкуют наилучшим образом. До настоящего времени ученые слишком серьезно относились к заявлениям политиков, а это сдерживало развитие разнообразных взглядов на ситуации.

Ключевые слова: политическая наука, политология, политическая наука Великобритании, методология, политические исследования.

Арчи Браун. Политическая наука в СССР

В статье рассматривается развитие политической науки в СССР в 1960—1980-х годах. В частности, анализируются условия развития политической науки, проблемы и возможности институционализации и выделения в самостоятельную дисциплину, наиболее важные достижения, концепты и идеи советской политологии. Отдельно показаны отношения советской политической науки с политической элитой и каналы взаимовлияния.

Ключевые слова: политическая наука, политология, политическая наука в СССР, советская наука.

Мишель Сини. «Состояние науки» в европейских исследованиях: от политики до междисциплинарности (и наоборот?)

В статье рассматриваются дисциплинарные (политологические) и междисциплинарные характеристики поля европейских исследований (EU studies) с точки зрения Великобритании. Эти работы, хотя в них и доминировали политологические / международнические подходы, не были должным образом интегрированы в политическую науку и многое сохранили от своей первоначальной регионалистики, построенной на британской академической культуре эмпиризма. В материале утверждается, что разрешение названной проблемы путем усиления связей европейских исследований с политологией может стать неэффективным, скорее, междисциплинарный или даже постдисциплинарный подход будет правильным шагом вперед.

Ключевые слова: европейские исследования, изучение ЕС, политическая наука, регионалистика, международные отношения, политическая наука в Великобритании.

Палітычныя інстытуты

Андрей Егоров. Массовые политические акции в Беларуси: проблемы анализа

В статье рассматривается феномен массовой уличной активности в Беларуси в период 1996—2007 гг., проводится анализ факторов, влияющих на интенсивность и характер этой активности. На основе эмпирических данных ставятся вопросы о зависимости стабильности политической системы от характера и уровня массовой политической активности, степени влияния отдельных факторов на уровень активности, структуру и состав протестующей массы. Уделяется внимание описанию феноменов циклической (сезонной) политической активности и понятию фоновой активности масс.

Ключевые слова: политическая активность, масса, массовая политическая активность, политическое участие, протестные выступления в Беларуси.

Евгений Фурсеев. Возможности электронного участия в процессе принятия политических решений

В статье рассматриваются различные аспекты электронного участия граждан и правительства в политических процессах. В частности, анализируются основные понятия в области электорального участия, индексы электронного участия в различных странах мира, связь электорального участия с формами государственного устройства и процессами демократизации.

Ключевые слова: электронное участие, электронная демократия, политическое гражданское участие, электронное правление, электронное правительство, индекс электронного участия, информационно-коммуникационные технологии.

Владислав Иванов. О белорусском влиянии на витебских старообрядцев

В статье рассматриваются аспекты белорусского влияния на староверов на Витебщине. Ранее староверов, которые проживают более 300 лет на белорусской территории, рассматривали в русле русской культуры и русских исследований при минимизации или игнорировании белорусских контактов и влияний. Такой подход не учитывает эволюции культуры, ассимиляции, адаптации, взаимных культурных влияний, которые приводят к языковым и другим культурным заимствованиям, трансформации идентичности староверов.

Ключевые слова: староверы на Беларуси, культурное влияние, культурные заимствования, идентичность.